

Trochobryum
novum genus *Seligeriacearum*
auctoribus

J. Breidler et G. Beck.

(Cum tabula III.)

(Vorgelegt in der Versammlung am 6. Februar 1884.)

***Trochobryum* nov. gen.**

Plantae humiles, Seligeriae generis speciebus affinitate proximae. Folia e basi brevi laxe areolata, costa procurrente longe subulata. Capsula in seta crassa, subsphaerica, pachyderma, collo brevi indistincto suffulta sicca de- pressa, deoperculata subdisciformis vel plano-infundibuliformis. Peristomii dentes 16, aequidistantes, hygroscopici, latiusculi, sine linea divisurali. Operculum columellae adnatum, apiculatum. Calyptre cucullata.

***Trochobryum carniolicum* n. sp.**

Caespites humiles, laxi, fuscescentes. Caulis e basi subprocumbente erectus, 2–3 mm. altus, simplex vel dichotomus, oligophyllus. Folia inferiora parva, late lanceolata, laxe areolata, tenuiter costata; superiora subito acre- scentia, e basi lanceolata, ovali vel obovata, in apice emarginata, subito in subulam teretem, laevem, longissimam (ad 6 mm. longam), deflexam, costa pro- currante efformatam producta; lamina laxe areolata, dilute fuscescens, cellulis inanibus, inferioribus et intermediis elongatis hexagono-rhomboideis — su- perioribus minoribus, abbreviatis, subhyalinis. Folia perichaetiale summis cau- linis forma similia, basi vaginante ovata, in apice plurimum emarginata vel subcordata et ibidem irregulariter crenulato-dentata, costa excurrente raptim et longissime flaccido-subulata, areolis laminae tenuioribus, superne hyalinis.

Flores monoici; masculus gemmaceus, in ramulo basiliari terminalis, foliis perigonialibus externis caulinis similibus, basi concava, duo intimis fusco-luteis, cochleariformiter concavatis, breviter acuminatis, tenuiter costatis. Antheridia 6–8, sine paraphysibus.

Fructus: Vaginula brevis (0·3–0·37 mm. longa), basim versus at- tenuata, paraphysisibus paucis brevibus vel nullis. Seta 3 mm. alta, crassa (diam. 0·14–0·16 mm.), e basi curvata arrecta, rufescens, sicca leniter ad sinistram torta. Capsula collo brevi indistincto insidens, cum operculo subsphaerico

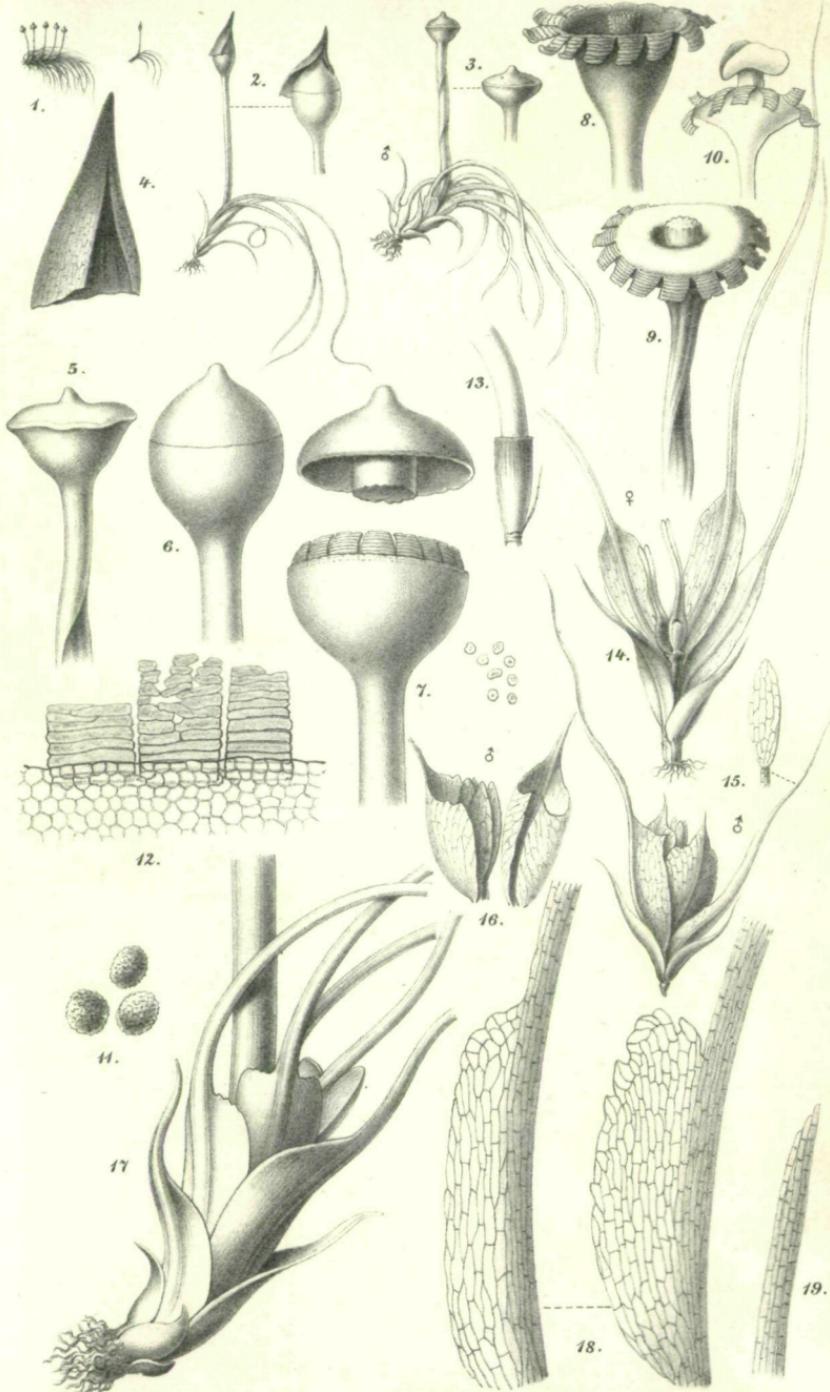
(diam. 0'55—0'6 mm.), macrostoma, rufo-brunnea, sicca et deoperculata de-
pressa, orificio ampliato demum subdisciformis vel plano-infundibuliformis,
margine appланato cum peristomio subrevoluto; cellulae epicarpicae parvae
(0'018—0'03 mm.), hexagono-rotundatae, incrassatae; annulus indestitutus.
Peristomii dentes rubiginosi, superne aurantiaci, lati, in apice truncati vel
irregulariter erosi et pertusi, laeves, octo ad decem articulati, humidi incurvi,
sicci reflexi. Sporae majusculae (0'02—0'027 mm. longae), turbidae, fulvae,
punctulatae. Operculum columellae crassae adnatum rarius deciduum, magnum,
subhemisphaericum, obtuso-apiculatum, in siccitate depresso. Calyptra cu-
cullata (0'5—0'7 mm. alta), infra fusca, versus apicem nigricans.

Habitat in saxis calcareis, humidis interdum irrigatis, in fave
„Dobliza-Graben“ montis Ulrichsberg, Carnioliae, altit. 500 m. s. m., ubi cl. d.
ecclesiae curator P. S. Robić majo anni 1882 detexit et societate zoologo-
botanico Vindobonensi atque cum fructibus maturis operculatis benevolentissime
commisit.

Parvulam haec plantam subulis foliorum longissimis deflexis insignem,
nullo Seligeriacearum generi facile adjici possumus. Maximam quidem cogni-
tionem cum generi „Seligeria“ demonstrat, attamen differt capsula mira hygro-
scopica membrana crassa formata, quae sporis dispersis ad infundibulum
planum demum disciforme deprimitur; porro etiam operculo columellae adnato,
collo indistincto, foliorum forma et compositione ab omnibus speciebus adhuc
notis tam distingui potest, ut nobis aptum esse videtur, genus novum proponere
eique ob capsulae formam nomen *Trochobryum* (ex τροχός, rota figlina, „Töpf-
scheibe“ et βρύον, muscus, „Moos“ formatum) imponere.

Explicatio tabulae III.

- Fig. 1. Plantae secundum naturam.
" 2. Eadem cum capsula juvenili calyptra adhuc tecta (10).
" 3. Eadem cum capsula matura, operculata et gemma mascula ♂ (8).
" 4. Calyptra capsulae quaedam junioris (40).
" 5—10. Capsulae: 5. Matura, operculata, sicca (30). 6. Junior (30).
" 7. Idem cum operculo arte separato (40). 8. Deoperculata (40).
" 9. Idem sicca (40). 10. Cum operculo columellae adnato (20).
" 11. Sporae (200).
" 12. Peristomii dentes (200).
" 13. Setae vagina cum paraphysa unica (30).
" 14. Planta feminea, archegonia ♀ gerens (40).
" 15. Gemma mascula ♂, ad dextram antheridium separatum (40).
" 16. Dua folia, antheridia involucrantia (40).
" 17. Pars basalis plantae fructiferae (40).
" 18. Duae foliorum laminae (70).
" 19. Folii subulae apex (70).
Numerus inclusus indicat amplificationem microscopicam.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Verhandlungen der Zoologisch-Botanischen Gesellschaft in Wien.](#) Frueher: [Verh.des Zoologisch-Botanischen Vereins in Wien.](#) seit 2014 "Acta ZooBot Austria"

Jahr/Year: 1885

Band/Volume: [34](#)

Autor(en)/Author(s): Breidler Johann, Beck Günther [Gunthero] Ritter von Mannagetta

Artikel/Article: [Trochobryum, novum genus Seligeriacearum. \(Tafel 3\)](#)
[105-106](#)